

Ügyszám: NAIH/2019/7495/2
Ügyintéző: dr. Bíró János
dr. Bendik Tamás

Dr. Vidoven Árpád
közigazgatási államtitkár

Honvédelmi Minisztérium

Budapest

hm.jihat@hm.gov.hu

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

Az egyes törvények honvédelmi kérdésekkel összefüggő módosításáról szóló törvény véleményezésre megküldött tervezetéhez a következő észrevételeket teszem:

A biometrikus adatok felvétele - A tervezet 88. §-a (→ Haktv. 24/R. § (1) bekezdés) szerint a honvédelmi célból rögzített biometrikus adatok kezelését egy nemzetbiztonsági szolgálat, a KNBSZ végzi oly módon, hogy az adatok felvételében a Honvédség erői adatfeldolgozóként közreműködnek.

A nemzetbiztonsági szolgálatok feladatait és a szolgálatok által végzett adatkezelés szabályait a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) határozza meg. A KNBSZ nemzetbiztonsági feladataihoz kapcsolódó adatkezelés Haktv.-beli szabályainak összhangban kell lenniük az Nbtv. vonatkozó joganyagával.

Az adatok beszerzésének lehetséges módjait az Nbtv. 39. § (1) bekezdés a) - e) pontjai sorolják fel. Az Nbtv. 39. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az érintett kötelező adatszolgáltatását az Nbtv. írhatja elő. Az Nbtv. nem tartalmaz olyan szabályt, amely biometrikus adataik megadására kötelezné a Honvédség kijelölt erőit támogató, azzal szembenálló, vagy azzal kapcsolatba kerülő civil személyek, valamint a szembenálló katonai erők tagjait, ezért a KNBSZ legfeljebb az érintett által önként megadott, nyílt forrásból származó, vagy titkos információgyűjtéssel megszerzett biometrikus adatokat kezelhet jogszerűen.

A biometrikus adatok külföldre továbbítása - A tervezet 88. §-a (→ Haktv. 24/S. § (3) bekezdés) a biometrikus adatok nemzetbiztonsági célból külföldre továbbítása tekintetében nincs összhangban az Nbtv. 45. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

A biometrikus adatok megőrzése és törlése – A 88. § (→ Haktv. 24/T. §) szerint a biometrikus adatok 50 éves megőrzési idején belül csak akkor kerülhet sor az adatok törlésére, ha az érintett időközben elhunyt és a biometrikus adatok megőrzéséhez további biztonsági érdek nem fűződik. Kapcsolódó észrevételeink:

- A korábban közölt véleményünket megismételve jelezzük, hogy az adatok 50 éves kötelező megőrzése ellentétes a személyes adatok célhoz kötött kezelésére vonatkozó elvvel és nyilvánvalóan készletező adatgyűjtést ír elő a KNBSZ számára. Javasoljuk a megőrzési időtartam differenciált csökkentését (például adatfajták, érintett kategóriák, adatkezelési célok stb. szerint).

- Az adatok törlésének Haktv. szerinti feltételrendszere nincs összhangban a személyes adatok védelmének alapvető követelményeivel és az Nbtv. adattörlésre vonatkozó szabályaival. Az Nbtv. 50. § (2) bekezdése értelmében a törvényben meghatározott megőrzési időn belül akkor is törölni kell az adatokat, ha kezelésük jogellenes, nyilvánvalóan szükségtelen, vagy a bíróság az adatvédelmi eljárás során a törlésüket elrendelte. Ha a Haktv. nem teszi lehetővé a biometrikus adatok törlését ezen esetekben, akkor a jogi szabályozás sérti a személyes adatok védelméhez való, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott jog érvényesülését.

A potenciális hadkötelesek, a hadkötelesek és a kiképzett tartalékosok adatainak kezelése – A tervezet értelmében az adatkezelés egy olyan centralizált rendszerben történne, amelyet sokféle adatforrásból békeidőben is folyamatosan frissítenének. A tervezett szabályozás céljáról és szükségességéről rendelkezésre álló információk elégtelenek voltak miatt (l. az adatvédelmi hatásvizsgálatról és a törvénytervezet részletes indoklásáról lentebb írtakat) Hatóságunknak nincs módja megalapozott véleményt alkotni arról, hogy szükségesek-e a tervezett adatgyűjtés egyes elemei; ha igen, akkor milyen tartalmú, részletességű, gyakoriságú stb. adatgyűjtésre van szükség; továbbá összhangban van-e a tervezett szabályozás a törvényt módosítás céljával. Minthogy emiatt Hatóságunk jelenleg nincs meggyőződve arról, hogy a tervezett szabályok összhangban vannak a személyes adatok védelmének alkotmányos követelményeivel, ezért a jelenlegi ismeretek birtokában a tervezett módosítással nem érthetünk egyet.

A minősített adatok külföldre továbbítása – A tervezet 52. §-ában (→ Hvt. 38. § (9) és (10) bekezdések) foglaltak olyan minősített adat továbbítás engedélyezéssel kapcsolatos jogköröket állapítanak meg az ott felsorolt beosztásokat betöltő személyek számára, melyeket véleményünk szerint a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény adatfelhasználásra vonatkozó szabályai között, kivételszabályként kellene elhelyezni.

A törvénytervezet részletes indoklása - Sok §-hoz olyan részletes indoklás elem tartozik, amely a tervezett módosítás szükségességének, céljának, tartalmának bemutatása helyett csak annak közzétételére szorítkozik, hogy milyen jellegű szabályok vannak az adott §-ban. A módosítással kapcsolatos lényeges információk hiányában sok esetben nem lehet következtetni a konkrét módosítások céljára, valamint arra, hogy összhangban van-e azzal a normaszöveg tervezete.

Az adatvédelmi hatásvizsgálat - A tervezett törvényt módosítás valószínűsíthetően magas kockázatú, kötelező adatkezelésre vonatkozó szabályokat tartalmaz, például az egészségügyi

adatok és a biometrikus adatok kezelését illetően. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25/H. § (1) és (2) bekezdései értelmében ha a tervezett adatkezelés magas kockázatú, úgy előzetes konzultációt kötelező folytatni a Hatóságunkkal. Kötelező adatkezelés esetén - ideértve különösen az Infotv. 2. § (3) bekezdésében meghatározott célokból folytatott kötelező adatkezeléseket - az előzetes konzultációt az adatkezelést előíró jogszabály előkészítője a jogszabály-előkészítési eljárás keretei között kezdeményezi és folytatja le. Hatóságunkhoz mindeddig nem érkezett konzultációs kezdeményezés a tervezett adatkezelésekkel kapcsolatban.

Az előterjesztés mintegy másfél oldal terjedelemben tartalmazza a „Kockázatkezelés” és az „Adatvédelmi hatások” részeket. Az általánosságok szintjén mozgó megállapításokból még az sem derül ki, hogy azok a tervezett adatkezelések közül melyekre vonatkoznak. Részletesebb elemzés nélkül is megállapítható, hogy a „Kockázatkezelés” rész csak kis részét tartalmazza a szóba jöhető adatvédelmi kockázatoknak. Például egyáltalán nem reflektál olyan körülményekre, mint az, hogy a hadköteles személyekről sok forrásból gyűjtött adatok központi nyilvántartásba szervezése az adatok személyhez kötött összekapcsolása révén profilképzésre ad lehetőséget. Továbbá az sincs megemlítve, hogy a külföldi helyszíneken történő adatgyűjtés, illetve az adatok külföldre továbbítása milyen specifikus kockázatokkal járhat.

A fentiekkel kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy a jogszabálytervezet előterjesztőjének feladata és felelőssége az, hogy az előzetes adatvédelmi hatásvizsgálatot elvégezze, valamint az Infotv. 25/H. § (5) bekezdésében meghatározott időkeretekre tekintettel megfelelő időben kezdeményezze a konzultációt a Hatóságunkkal.

Budapest, 2019. október " 21 " "

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár